

PROTOKÓŁ KONTROLI

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie
ul. Józefińska 14, (kod 30-529)

Stanowisko dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie zajmuje od dnia 15.01.1992 r. Pani Józefa Grodecka. [Dowód: akta kontroli str. 3]

Od dnia 1.08.1996 r. zastępcą dyrektora MOPS jest Pani Jolanta Chrzanowska.

[Dowód: akta kontroli str. 9]

Kontrolę przeprowadził Andrzej Lis – specjalista kontroli państwowej w NIK Delegatura w Krakowie – na podstawie upoważnienia do kontroli Nr 056554 z dnia 11.06.2007 r., w okresie od dnia 12 czerwca 2007 r. do dnia 27 lipca 2007 r., z przerwami w dniach: 19, 20, 26 – 29 czerwca 2007 r. [Dowód: akta kontroli str. 1]

Kontrolę przeprowadzono wg tematyki P/07/099 p.n. „Funkcjonowanie wybranych placówek opiekuńczo – wychowawczych w latach 2006 – 2007 (I połowa)”.

Ileokroć w treści niniejszego protokołu kontroli użyto następujących skrótów, oznaczają one:

- „ustawa o pomocy” – ustawę z dnia 12.03.20004 r. o pomocy społecznej (Dz.U Nr 64, poz. 593 ze zm.).
- „KPA” – ustawę z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. w Dz.U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.).
- „Kodeks pracy” – ustawę z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy (t.j. w Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94).
- „Karta nauczyciela” – ustawą z dnia 26.01.1982 r. Karta nauczyciela (t.j. w Dz.U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674 ze zm.).
- „ustawa o ochronie danych osobowych” – ustawę z dnia 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. w Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.).
- „rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy” – rozporządzenie z dnia 23.12.2004 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz na zagospodarowanie (Dz.U. z 2005 r. Nr 6, poz. 45).
- „rozporządzenie w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych” – rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 14.02.2005 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. Nr 37, poz. 331).

- „rozporządzenie w sprawie akt osobowych” – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28.05.1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (D.z.U. Nr 62, poz. 286 ze zm.).
- „uchwała Rady Miasta Krakowa w sprawie zasad zwalniania z opłaty za pobyt dziecka w placówce” – uchwałę Nr LXXI/664/05 Rady Miasta Krakowa z dnia 16.02.2005 r. w sprawie określenia zasad częściowego lub całkowitego zwalniania za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej zapewniającej opiekę całodobową.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. Rozwiązywanie problemów społecznych

Zagadnienia rozwiązywania problemu społecznego w zakresie opieki nad dzieckiem określone zostały przez Radę Miasta Krakowa w dwóch uchwałach:

- W uchwale Nr LXXXII/709/01 z dnia 4.07.2001 r. „w sprawie przyjęcia kierunków przekształceń organizacyjnych systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w ramach Systemu Pomocy Społecznej w Krakowie”, w formie zapisu o zwiększeniu udziału form rodzinnej opieki zastępczej celem redukowania, w miarę możliwości, instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem, poprzez m.in. zmniejszenie liczby socjalizacyjnych placówek opiekuńczo – wychowawczych.

[Dowód: akta kontroli str. 21, 23]

- W uchwale Nr V/51/07 z dnia 31.01.2007 r. „w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa, na lata 2007 – 2013.”

W załączniku Nr 2 do ww. uchwały (Harmonogramie Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2007 - 2009) określono przedsięwzięcia planowane do realizacji przez MOPS w zakresie placówek typu socjalizacyjnego, w latach 2007 - 2009, (zwymiarowane przewidywaną wartością wskaźników), tj.:

- Zmniejszenie liczby publicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego (wskaźnik – liczba miejsc odpowiednio w latach: 171, 135, 131).
- Zlecenie organizacjom pozarządowym prowadzenia placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego (wskaźnik – liczba miejsc: 183, 188, 188).
- Zmniejszenie liczby miejsc w publicznych grupach usamodzielniających (wskaźnik – liczba miejsc: 84, 74, 74).

- Zlecenie organizacjom pozarządowym prowadzenia grup usamodzielniających (wskaźnik – liczba miejsc: 54, 54, 54).
- Zlecenie organizacjom pozarządowym prowadzenia wielofunkcyjnych placówek opiekuńczo – wychowawczych (wskaźnik – liczba miejsc: 55, 60, 60).
- Modernizację i podnoszenie standardów oraz rozwój infrastruktury służącej realizacji strategii. [Dowód: akta kontroli str. 19]

Realizacja przez MOPS kierunków przekształceń organizacyjnych systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w ramach Systemu Pomocy Społecznej, zapoczątkowana w 2001 r., miała następujący przebieg:

- W latach 2001 r. - 2004 r. zlikwidowano cztery placówki socjalizacyjne (w porównaniu do stanu 15 placówek istniejących w 2001 r.) i zredukowano w nich 154 miejsca, przy czym jedną zlikwidowano całkowicie w grudniu 2001 r., drugą - po przekształceniu w Ośrodek Profilaktyczno-Terapeutyczny dla Chłopców zlikwidowano w listopadzie 2004 r. Wychowanków z dwóch pozostałych placówek (zlikwidowanych w marcu i październiku 2003 r.) umieszczono w nowo utworzonej grupie usamodzielniającej i w nowo utworzonych placówkach rodzinnych.
- W latach 2001 r. – 2006 r. zredukowano liczbę miejsc do 130 w siedmiu placówkach socjalizacyjnych i tym samym pomniejszono o 285 dotychczasowy (w 2001 r.) stan 415 miejsc, przy czym w dwóch placówkach dokonano przekształceń polegających na: uruchomieniu grup usamodzielniających, grup wychowawczych i autonomicznych grup mieszkaniowych, poszerzeniu struktury zamieszkania o dziewczęta od 12 roku życia, wymagające szczególnych oddziaływań wychowawczych, w tym dziewczęta w ciąży.
- W latach 2001 r. – 2007 r. zwiększono liczbę miejsc do 166 w czterech placówkach socjalizacyjnych i tym samym poszerzono o 59 dotychczasowy (w 2001 r.) stan 107 miejsc, przy czym w trzech placówkach dokonano przekształceń polegających na: wyodrębnieniu grup usamodzielniających i grup mieszkaniowych, uruchomieniu filii placówki socjalizacyjnej, przekształceniu dotychczasowej placówki socjalizacyjnej w wielofunkcyjną, łączącą zadania placówki interwencyjnej i socjalizacyjnej, przekształceniu ponownie w socjalizacyjną - placówki, która w okresie od 2001 r. do 2003 r. funkcjonowała jako placówka rodzinna.

- Uruchomiono dwie nowe placówki socjalizacyjne z 26 miejscami dla wychowanków, z czego jedną w 2005, a drugą 2002 r. przeniesioną do innego obiektu w lipcu 2005 r.

[Dowód: akta kontroli str. 37-45, 47-51]

Stwierdzono, że spośród działań zaplanowanych przez MOPS na 2006 r. dotyczących kierunków przekształceń organizacyjnych systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w ramach Systemu Pomocy Społecznej, zrealizowano:

- Utworzono trzy placówki socjalizacyjne – grupy usamodzielniające: dwie publiczne – każda dla 10 dzieci i dwie niepubliczne – każda dla 10 dzieci.
- Opracowano projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie zmiany statutu Domu Dziecka im. J. Brzechwy w Krakowie, przez wprowadzenie zapisu o rozszerzeniu zakresu podmiotowego placówki (w ramach dotychczasowej liczby miejsc), tj. zapewnieniu 10 miejsc dla dziewcząt od 12 roku życia, wymagających szczególnych oddziaływań wychowawczych, w tym dziewcząt w ciąży.
- Przekształcono Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 3 w Krakowie w Specjalistyczną Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą, przez co zwiększono liczbę miejsc z 14 dla 24. [Dowód: akta kontroli str. 29, 31, 43-45, 47-51]

Stan realizacji pozostałych działań z ww. zakresu, zaplanowanych na 2006 r. i 2007 r., był następujący:

- Nie uruchomiono grupy usamodzielniającej lub mieszkania chronionego dla sześciu osób w ramach Specjalistycznej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Krakowie (plan na 2006 r.), przy ul. Parkowej 12, z powodu konieczności wyremontowania pomieszczeń przeznaczonych na ten cel – realizacja zamierzenia jest na etapie opracowywania dokumentacji technicznej.
- Wstrzymano (planowane na 2006 r.) zlikwidowanie Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 2 w Krakowie (nie przystosowanego powierzchniowo (2.227 m²) i funkcjonalne do przebywania w opiece całodobowej 30 wychowanków), z powodu wniesienia pozwu Gminy Wyznaniowej Żydowskiej o złożenie oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia własności części zabudowy tej nieruchomości.
- Zmniejszono liczbę miejsc z 50 do 40 w Domu Dziecka Nr 7 w Krakowie, ale wstrzymano zaplanowaną na 2007 r. (z powodu nie przystosowania powierzchniowo (1.050 m²) i funkcjonalne do przebywania w opiece całodobowej 40 wychowanków) likwidację tej placówki, ze względu na brak możliwości

zapewnienia przebywającym tam wychowankom opieki w rodzinach zastępczych i adopcyjnych oraz pozostałych placówkach funkcjonujących na terenie Gminy Miejskiej Kraków, z powodu stale zwiększającej się liczby dzieci wymagających zapewnienia opieki całodobowej.

[Dowód: akta kontroli str. 35, 43-45, 47-51, 223]

2. Liczba i rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych

Struktura placówek w podziale na publiczne i niepubliczne kształtowała się następująco:

	Wg stanu na dzień					
	1.01.2006 r.		31.12.2006 r.		30.06.2007 r.	
	publi.	niepubli.	publi.	niepubli.	publi.	niepubli.
Ogółem, z tego:	8	15	8	17	8	18
interwencyjna	1	1	1	1	1	1
rodzinna	1	7	1	7	1	8
socjalizacyjna	6	6	6	8	6	8
wielofunkcyjna	0	1	0	1	0	1

[Dowód: akta kontroli str. 55, 57-58]

W kontrolowanym okresie w strukturze placówek nadzorowanych przez MOPS stwierdzono, że stan dzieci skierowanych i przebywających wynosił:

Wg stanu na dzień 1.01.2006 r.

do	2	placówek interwencyjnych	skierowano wychowanków	36	przebywało	22
do	8	placówek socjalizacyjnych	skierowano wychowanków	64	przebywało	56
do	12	placówek socjalizacyjnych	skierowano wychowanków	388	przebywało	291
do	1	placówki wielofunkcyjnej	skierowano wychowanków	35	przebywało	38
razem do	23	placówek	skierowano wychowanków	523	przebywało	407

Wg stanu na dzień 31.12.2006 r.

do	2	placówek interwencyjnych	skierowano wychowanków	39	przebywało	17
do	8	placówek socjalizacyjnych	skierowano wychowanków	62	przebywało	50
do	14	placówek socjalizacyjnych	skierowano wychowanków	423	przebywało	314
do	1	placówki wielofunkcyjnej	skierowano wychowanków	39	przebywało	52
razem do	25	placówek	skierowano wychowanków	563	przebywało	433

Wg stanu na dzień 30.06.2007 r.

do	2	placówek interwencyjnych	skierowano wychowanków	35	przebywało	23
do	9	placówek socjalizacyjnych	skierowano wychowanków	62	przebywało	57
do	14	placówek socjalizacyjnych	skierowano wychowanków	393	przebywało	315
do	1	placówki wielofunkcyjnej	skierowano wychowanków	42	przebywało	54
razem do	26	placówek	skierowano wychowanków	532	przebywało	449

[Dowód: akta kontroli str. 55, 57-58]

Pani Katarzyna Rys Kierownik Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że wzrost liczby wychowanków przebywających w placówkach był spowodowany wzrostem liczby orzeczeń Sądu w sprawie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Sąd uzasadniał w postanowieniach, że umieszczanie dzieci w placówkach było spowodowane: zaniedbywaniem dzieci przez rodziców biologicznych, brakiem wykonywania przez nich obowiązków rodzicielskich, niewydolnością wychowawczą i alkoholizmem, brakiem opieki, zagrożeniem demoralizacją, nie wykonywaniem obowiązku szkolnego i problemami wychowawczymi.

Różnica pomiędzy liczbą dzieci skierowanych a przebywających spowodowana była: urlopowaniem wychowanków pod opiekę rodziców lub innych uprawnionych osób w okresach świątecznych i dniach wolnych od nauki, na podstawie zgody sądu, samowolnymi opuszczeniami placówki. [Dowód: akta kontroli str. 61]

3. Skierowania do placówek socjalizacyjnych i wielofunkcyjnych

a) Kontrola dokumentacji dotycząca wylosowanych 30 skierowań (20 z 2006 r. i 10 z I połowy 2007 r.) wykazała, że:

- We wszystkich ww. przypadkach MOPS wydał skierowania do placówek socjalizacyjnych i wielofunkcyjnych przez siebie nadzorowanych, przy czym 27 skierowań dotyczyło dzieci zamieszkałych na obszarze objętym zasięgiem działania MOPS, tj. zgodnie z postanowieniem § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Z trzema wnioskami o skierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych zwróciły się do MOPS dwa powiaty (Krakowski i Chrzanowski), w myśl postanowienia § 14 ust. 2 cytowanego wyżej rozporządzenia. MOPS wydał te trzy skierowania. Postanowienia umów zawartych z tymi powiatami

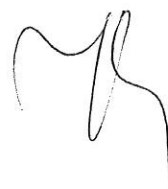
odpowiednio w dniach: 30.12.2004 r. (umowa nr 116/2004/8/MOPS) i 10.02.2005 r. (umowa nr 13/8/MOPS/05), w sprawie określenia warunków i sposobu przekazywania gminie prowadzącej placówkę środków finansowych przez powiat, na terenie którego miało miejsce zamieszkania dziecko przebywające w placówce. Określały art., że cyt.: „Powiat zobowiązuje się do ponoszenia kosztów utrzymania dziecka w wysokości średniego miesięcznego kosztu ustalonego zgodnie z art. 86 ust. 7 ustawy o pomocy (...). Gmina (reprezentowana przez dyrektora MOPS w Krakowie) zobowiązuje się każdorazowo, po podpisaniu niniejszej umowy, w przypadku umieszczenia kolejnego dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na jej terenie, lub skreślenia dziecka z ewidencji placówki, przesłać informację o przyjęciu dzieci do placówki lub skreśleniu wraz z informacją o średnim koszcie utrzymania dziecka w placówce”. Stwierdzono, że w związku z ww. trzema skierowaniami, MOPS poinformował PCPR-y na terenie których miało miejsce zamieszkania dziecka przebywającego w placówce (oddzielnie dla każdego skierowanego dziecka), o tym że koszt utrzymania zostanie wykazany w notach obciążeniowych i wykazał wysokość tych kosztów. Ww. zasady rozliczenia wydatków na utrzymanie ww. dzieci odpowiadają warunkom określonym w art. 86 ust. 4 ustawy o pomocy.

- Zgodnie z postanowieniami § 14 ust 1, ust. 7, ust. 8 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, we wszystkich przypadkach skierowanie dzieci odbywało się w porozumieniu z dyrektorami tych placówek oraz na podstawie orzeczeń sądu, a o skierowaniach powiadomiono sąd, który wydał orzeczenia o umieszczeniu dzieci w placówkach.

[Dowód: akta kontroli str. 63-117]

W okresie kontrolowanym dyrektorzy placówek odmówili przyjęcia dziewięcioro dzieci (czworo – w 2006 r. i pięcioro – w I połowie 2007 r.), ze względu na: ADHD i odbywanie leczenia psychiatrycznego, zagrożenie demoralizacją, niedostosowanie społeczne, oczekiwanie na umieszczenie w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, brak miejsca dla dziewczynki, odmiennosc wyznaniową – islam (rodzeństwo – czworo dzieci).

Stwierdzono, ww. dzieci zostały skierowane do innych placówek i przyjęte, oprócz rodzeństwa czworga dzieci wyznania muzułmańskiego, które nadal pozostają

w placówce socjalizacyjnej, pomimo postanowienia sądu orzekającego umieszczenie ich w placówce rodzinnej. [Dowód: akta kontroli str. 119-121]

- Dzieci kierowane do placówek w 17 przypadkach skierowań nie posiadały rodzeństwa, w 11 – przy kierowaniu do placówek nie rozdzielano rodzeństwa, a dwoje – rodzeństwa umieszczono w oddzielnych placówkach.

[Dowód: akta kontroli str. 93-99]

W sprawie przyczyny rozdzielania rodzeństw Pani Marzena Samek Z-ca Kierownika Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że:

- W pierwszym przypadku z rodzeństwa (liczącego troje dzieci), dziewczynki umieszczone zostały w placówce typu interwencyjnego (trybie natychmiastowym) w maju 2006 r., tj. w okresie zaawansowanego procesu umieszczenia chłopca w rodzinie zastępczej (przyjętego do placówki opiekuńczo-wychowawczej we wrześniu 2003 r.). W ocenie MOPS działanie zmierzające do połączenia tego rodzeństwa byłoby niecelowe, wobec faktu umieszczenia chłopca w rodzinie zastępczej we wrześniu 2006 r.
- W drugim przypadku z rodzeństwa liczącego troje dzieci, przyjęcie chłopca w sierpniu 2006 r. do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego nastąpiło na jego wniosek. MOPS wydając dla niego skierowanie nie posiadał informacji, o jego siostrach przebywających w innej placówce od września 2005 r. Informację taką MOPS powziął w procesie ustalania kwoty zobowiązania matki wychowanka, do opłaty za jego pobyt. W ocenie MOPS połączenie tego rodzeństwa byłoby niezasadne, z uwagi na dokonaną aklimatyzację siostr wychowanka w miejscu ich przebywania, oraz z powodu deklaracji wychowanka, że po uzyskaniu pełnoletności opuści placówkę, w której został umieszczony w wieku 17 lat.

[Dowód: akta kontroli str. 126]

4. Odpłatność za pobyt w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczej

- a) Na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej opłat za pobyt 30 wychowanków w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych (20 z 2006 r. i 10 z I połowy 2007 r.) stwierdzono, że: [Dowód: akta kontroli str. 63-99]
 - MOPS:

- Wydał decyzje w sprawie opłaty przez zobowiązanych: 13 ojców biologicznych, 21 matek biologicznych, w jednym przypadku (wspólnie) przez rodziców biologicznych, tj. zgodnie z art. 104 i art. 107 KPA.

Łącznie w 2006 r. wydano 206 decyzji nakładających opłatę za pobyt dzieci w placówkach, a w I połowie 2007 r. – 57 decyzji.

Stwierdzono, że we wszystkich 14 przypadkach wydania decyzji po upływie miesięcznego okresu postępowania administracyjnego, strony postępowania zostały zawiadomione o nie załatwieniu sprawy w terminie i wyznaczony został nowy termin ich załatwienia, tj. zgodnie z art. 36 § 1 KPA. Łącznie w 2006 r. sporządzono łącznie 235 zawiadomień o przedłużeniu terminu, a w I połowie 2007 r. – 82 zawiadomienia.

[Dowód: akta kontroli str. 63-99, 129, 131]

- Ustalił opłatę w wysokości od 40,00 zł do 600,00 zł przez zobowiązanych: sześciu ojców biologicznych, przez siedem matek biologicznych, w jednym przypadku (wspólnie) przez rodziców biologicznych, przy czym tylko przy ustaleniu sześciu opłat uwzględniona została sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa i majątkowa rodziny, wymieniona w art. 81 ust. 5 ustawy o pomocy oraz szczegółowo określona w uchwale Rady Miasta Krakowa w sprawie zasad zwalniania z opłaty za pobyt dziecka w placówce, w zakresie częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat. Nie uwzględnienie tych warunków zwolnienia stwierdzono w 7 siedmiu przypadkach ustalenia maksymalnej opłaty za pobyt w wysokości 600,00 zł.
[Dowód: akta kontroli str. 93-99]

Pani Marzena Samek Z-ca Kierownika Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że w tych przypadkach strony postępowania odmawiały ujawnienia dochodu rodziny, nie stawiały się na wezwania, co uniemożliwiało ustalenie ich sytuacji dochodowej. Wg postanowień § 7 ust. 4 cytowanej wyżej uchwały, odmowa udzielenia przez zobowiązanego informacji dotyczących osiąganych dochodów lub braku możliwości ustalenia jego sytuacji z przyczyn leżących po stronie zobowiązanego, stanowi podstawę ustalenia maksymalnej opłaty po zastosowaniu częściowego zwolnienia, tj. 600,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 125-126]

Oplaty określone w decyzjach nie przekroczyły wysokości średnich miesięcznych kosztów utrzymania dziecka, które wynosiły od 2.200,00 zł do 4.338,17 i zostały ustalone przez Prezydenta Miasta Krakowa w zarządzeniach: Nr 645/2006 z dnia 28.03.2006 r. oraz NR 660/2007 z dnia 23.03.2007 r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych kosztów utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, odpowiednio w 2006 r. i 2007 roku. Ww. zarządzenia zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego Nr 162/2006, poz. 1125 i Nr 227/2007, poz. 1563. [Dowód: akta kontroli str. 93-99]

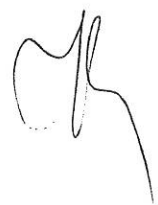
- Wydał decyzje w sprawie 21 zwolnień całkowitych z opłat, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, dochodowej i majątkowej rodziny, wymienionej w art. 81 ust. 5 ustawy o pomocy oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami (w zakresie częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat) określonymi w ww. uchwale Rady Miasta Krakowa w sprawie zasad zwalniania z opłaty za pobyt dziecka w placówce.

Łącznie w 2006 r. wydano 258 decyzji zwalniających całkowicie z opłat za pobyt dzieci w placówkach, a w I połowie 2007 r. – 151 decyzji.

[Dowód: akta kontroli str. 93-99, 129]

- Nie wszczął postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dzieci skierowanych do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, odrębnie w stosunku do 26 rodziców biologicznych (ojciec, matka), z powodu: braku możliwości ustalenia ich istnienia oraz adresów zamieszkania, zgonu, skierowania dziecka do placówki na podstawie wniosku i umowy z powiatem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przyjętego dziecka, wyrażenia zgody przez sąd na urlopowanie wychowanki pod opiekę matki biologicznej.

[Dowód: akta kontroli str. 93-99, 127]

5. Wydatki na utrzymanie placówek opiekuńczo – wychowawczych

Kwoty wydatków poniesionych na utrzymanie placówek wynosiły (w zł):

Typ placówki	Okres finansowania	źródła finansowania				Ogółem	Dochody lub środki własne
		PWSMK bez inwestycji	PWU WM	PZUWM	GWS MK		
placówki ogółem	2006	19 547 346	94 420	159 200	3 743	19 804 709	1 274 039
	I poł. 2007	9 910 715	6 174	80 884	678	9 998 450	380 238
publiczne ogółem	2006	12 943 157	94 420	78 203	3 743	13 119 523	400 485
	I poł. 2007	6 406 289	6 174	36 885	678	6 450 025	137 189
niepubliczne ogółem	2006	6 604 189	0,00	80 997	0,00	6 685 186	873 554
	I poł. 2007	3 504 426	0	43 999	0	3 548 425	243 049

w tym	socjalizacyjne publiczne	2006	10 344 106	93 500	63 503	3 743	10 504 852	400 485
		I poł. 2007	5 430 821	4 774	29 294	678	5 465 567	137 188
	socjalizacyjne niepubliczne	2006	4 009 981	0,00	48 290	0,00	4 058 270	328 085
		I poł. 2007	2 136 886	0	27 065	0	2 163 951	83 202
	wielofunkcyjne niepubliczne	2006	1 094 612	0,00	11 613	0,00	1 106 225	417 724
		I poł. 2007	601 816	0	4 952	0	606 768	119 139
	socjalizacyjne ogółem	2006	14 354 087	93 500	111 793	3 743	14 563 123	728 569
		I poł. 2007	7 567 708	4 774	56 359	678	7 629 518	220 390

PWSKM	-	powiatowe zadania własne, środki Miasta Krakowa,
ZUWM	-	powiatowe zadania zlecone, środki Wojewody Małopolskiego,
PWUWM	-	powiatowe zadania własne, środki Wojewody Małopolskiego,
GWSMK	-	gminne zadania własne, środki Miasta Krakowa
Dochody lub środki własne	-	dochody placówek publicznych, środki własne placówek niepublicznych

[Dowód: akta kontroli str. 133, 135]

Placówki socjalizacyjne i placówka wielofunkcyjna nie ponosiły wydatków na utrzymanie i realizację programów naprawczych w okresie kontrolowanym. Stwierdzono, że:

- W Domu Dziecka Nr 1 nie sporządzono programu naprawczego, ponieważ placówka osiągnęła standardy jakości jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.
- W 2004 r. dziesięć placówek sporządziło i przekazało programy naprawcze do MUW, który w siedmiu przypadkach stwierdził zgodność programów naprawczych, w trzech nie udzielił odpowiedzi, ale poinformował MOPS, że wobec 6 sześciu placówek (w tym wobec trzech ww.) zajmie stanowisko w przedmiocie osiągnięcia standardów, po przeprowadzeniu w nich kontroli, zaplanowanych w okresie do końca 2007 r.
- Spośród dziesięciu placówek ww., MUW w czterech placówkach stwierdził osiągnięcie standardów, w 2006 r. i 2007 r.
- Pięć placówek spełniało standardy z datą ich uruchomienia w 2005 r. i 2006 r.

[Dowód: akta kontroli str. 137-140]

Postanowienia umów zawartych z placówkami socjalizacyjnymi (niepublicznymi) zobowiązywały MOPS do przekazywania środków finansowych w terminie do dnia 15 miesiąca. Stwierdzono, że środki do tych placówek przekazywane były w terminach zgodnych z umowami. [Dowód: akta kontroli str. 141, 145, 147]

6. Odpłatność za pobyt w placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Wpływy z odpłatności za pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przez osoby zobowiązane do ponoszenia odpłatności z pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez podmioty niepubliczne, wynosiły (w zł):

	w 2006 r.	w I połowie 2007 r.
- socjalizacyjnych	8.255	2.639
- wielofunkcyjnych	3.680	680
interwencyjnych	2.345	2.170
rodzinnych	340	566
razem	14.620	6.055

Wpływy z odpłatności za pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przez osoby zobowiązane do ponoszenia odpłatności z pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych publicznych, wynosiły (w zł):

- socjalizacyjnych	27.306,70	11.931,90
- wielofunkcyjnych	0	0
interwencyjnych	9.543,95	3.540,75
razem	36.850,65	15.472,65

[Dowód: akta kontroli str. 389]

7. Skrócenie pobytu w całodobowych placówkach opiekuńczo –wychowawczych.

Na podstawie analizy dokumentacji dwóch wychowanków, wobec których podejmowane były działania w celu skrócenia ich pobytu w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, stwierdzono, że w obu przypadkach podejmowano zespołowe, wielokierunkowe, dynamiczne działania. W zespołach uczestniczyli pracownicy MOPS, przedstawiciele placówek oświatowych, kuratorzy zawodowi, pracownicy socjalni i psycholodzy z ośrodków opiekuńczo wychowawczych pracownicy ośrodków adopcyjno-opiekuńczych. W efekcie tych działań w jednym przypadku zespół doprowadził do powrotu dziecka do rodziny. W drugiej sytuacji, pomimo wielokrotnej

weryfikacji stopnia realizacji swoich dotychczasowych ustaleń, zespołowi nie udało się doprowadzić do powrotu dziecka do rodziny. [Dowód: akta kontroli str. 225-235]

Stwierdzono, że na dzień 31.12.2006 r. w rodzinie biologicznej, zastępczej i adopcyjnej umieszczono 147 dzieci (ogółem). Liczba ta zmniejszyła się łącznie o 32 dzieci, w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Struktura ww. form opieki była następująca (w porównywalnych okresach, tj.: na dzień 31.12.2005 r. i na dzień 31.12.2006 r.): liczba dzieci umieszczonych w rodzinie biologicznej zmniejszyła się z 76 do 65, w rodzinie zastępczej – z 13 do 11, a w rodzinie adopcyjnej – z 90 do 71. Na dzień 30.06.2007 r. w rodzinie biologicznej umieszczono 42 dzieci ogółem, z czego w rodzinie biologicznej – 16, w rodzinie zastępczej – troje, w rodzinie adopcyjnej – 23.

Ww. ogólna liczba umieszczeń, zawiera dzieci, które przed umieszczeniem w rodzinie biologicznej, zastępczej lub adopcyjnej, przebywały w rodzinie zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego, niespokrewnionej z dzieckiem. Takich dzieci było:

- Na dzień 31.12.2005 r. – ogółem 113, z czego w rodzinie biologicznej – 37, w rodzinie zastępczej – dziewięcioro, w rodzinie adopcyjnej – 67.
- Na dzień 31.12.2006 r. - ogółem 83, z czego w rodzinie biologicznej – 21, w rodzinie zastępczej – 4, w rodzinie adopcyjnej – 58.
- na dzień 30.06.2007 r. ogółem – 26, z czego w rodzinie biologicznej – pięcioro, w rodzinie zastępczej – dwoje, w rodzinie adopcyjnej – 19 dzieci.

W porównywalnym okresie:

- Wzrosła tylko o siedem (ogółem) liczba dzieci umieszczonych z całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu wielofunkcyjnego, gdzie stwierdzono zwiększenie w rodzinie biologicznej i w rodzinie zastępczej odpowiednio z 14 do 24 i z 1 do 7 dzieci, oraz spadek liczby dzieci adoptowanych z 18 do 9, tj. o 50 %,
- zmniejszyła się o dziewięć liczba dzieci umieszczonych z placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, a struktura tych form opieki była następująca: w rodzinie biologicznej stwierdzono spadek z 25 do 20, w rodzinie zastępczej - z trzech do zera, w rodzinie adopcyjnej - z pięciu do czterech.

Wg stanu na dzień 30.06.2007 r. struktura umieszczenia dzieci w placówkach wielofunkcyjnych i socjalizacyjnych była następująca:

- W placówkach typu wielofunkcyjnego umieszczono dziewięć dzieci ogółem, z czego w rodzinie biologicznej ośmioro dzieci, w rodzinie zastępczej – nie umieszczono żadnego dziecka, adoptowano jedno dziecko.
- W placówkach typu socjalizacyjnego umieszczono 11 dzieci ogółem, z czego w rodzinie biologicznej – sześć dzieci, w rodzinie zastępczej – jedno, adoptowano czworo dzieci.

[Dowód: akta kontroli str. 149, 151]

8. Nadzór nad działalnością placówek opiekuńczo – wychowawczych

W Regulaminie Organizacyjnym MOPS, stanowiącym załącznik do zarządzenia Nr 1460/2005 Prezydenta Miasta Karkowa z dnia 9.08.2005 r. określone zostało, że nadzór nad podległymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi polega na: organizowaniu tych placówek, koordynowaniu ich działalności, kontrolowaniu realizowania przez nie zadań statutowych.

Na liczbę 13 pracowników Działu Pomocy Dzieciom (DD), wykonywanie czynności nadzoru, ujętych w „Harmonogramach przedsięwzięć” tego działu na 2006 r. i na 2007 r., w podziale na formy i okresy realizacji, powierzone zostało 11 pracownikom w 2006 r. i 10 pracownikom w 2007 r. Po analizie dokumentacji DD stwierdzono, że nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi wykonywane były zaplanowane w ww. harmonogramach formy nadzoru, które polegały na: przeprowadzaniu w tych placówkach niezapowiedzianych wizytacji oraz planowanych i niezaplanowanych kontroli, uczestnictwie w Zespołach do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Wychowanka, ocenie sposobu wykonywania zadań przez placówki publiczne, analizowaniu i porównywaniu z ofertą sposobu wykonywania zadań przez placówki niepubliczne, udzielaniu porad i konsultacji, prowadzeniu grup wsparcia dla rodzinnych domów dziecka, kontaktach z innymi instytucjami (szkołami, kuratorami sądowymi, sędziami Sądów Rodzinnych, Strażą Miejską, Policją), opracowywaniu regulaminów placówek, organizowaniu spotkań szkoleniowych z dyrektorami placówek, analizowaniu sprawozdań dotyczących budżetu i wychowanków, analizowaniu korespondencji. [Dowód: akta kontroli str. 155-175]

8.1. Stwierdzono, że w okresie kontrolowanym MOPS przeprowadził dziewięć kontroli placówek (zakończonych sporządzeniem dwustronnie podpisanych protokołów), z czego: w 2006 r. - pięć (w tym jedną niezaplanowaną) w placówkach niepublicznych, w I połowie 2007 r. – cztery, z czego trzy w placówkach publicznych (w tym jedną niezaplanowaną), jedną – w placówce niepublicznej. Nie przeprowadzono kontroli jednej

placówki wsparcia dziennego „SOS” w Krakowie, przy ul. Pijarskiej 2, zaplanowanej na kwiecień 2007 r. [Dowód: akta kontroli str. 161-171]

Pani Katarzyna Rys Kierownik Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że: 1) powodem nie przeprowadzenia kontroli w tej placówce w zaplanowanym terminie, była konieczności skontrolowania (w trybie doraźnym) Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 2 w Krakowie, przy ul. Chmielowskiego 6; 2) placówka zostanie skontrolowana we wrześniu 2007 r. [Dowód: akta kontroli str. 177]

8.1.1. Zakres, cel, wyniki kontroli w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i realizacja zaleceń kontroli były następujące:

8.1.1.1. W 2006 r. - kontrole w placówkach niepublicznych

- a) W Interwencyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej dla Dziewcząt w Krakowie, os. Willowe 19, prowadzonej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Wspólna Radość” w Krakowie, ul. Łanowa 41.

Zakres kontroli obejmował: prawidłowość wykonywania obowiązków wynikających z umowy, a w szczególności: prowadzenie dokumentacji finansowej placówki, sprawowanie opieki, zapewnienie warunków i stopnia zaspokajania potrzeb dzieci, kwalifikacje zatrudnionych osób.

Kontrola stwierdziła, co odnotowano w protokole, że osoba pełniąca obowiązki dyrektora placówki nie posiadała kwalifikacji zgodnych z postanowieniami ustawy o pomocy i rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

MOPS nie wystosował pisma z zaleceniem pokontrolnym do ww placówki.

[Dowód: akta kontroli str. 161, 163]

Pani Katarzyna Rys Kierownik Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że nie wystosowano do placówki zalecenia pokontrolnego, kierując się stanowiskiem Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego (MUW), wyrażonym w piśmie z dnia 1.03.2006 r. i przekazanym do MOPS w dniu 7.04.2006 r. W piśmie tym Pan Wiesław Szaraniec Z-ca Dyrektora Wydziału (który podpisał pismo), dopuszczał możliwość zatrudnienia, na stanowisku kierownika placówki opiekuńczo-wychowawczej osoby nie spełniającej wszystkich wymogów kwalifikacyjnych (pod warunkiem niezwłocznego ich uzupełnienia), w sytuacji gdy w wyniku konkursu nie zostanie wyłoniona osoba spełniająca wszystkie wymogi kwalifikacyjne.

[Dowód: akta kontroli str. 179, 181-182]

- b) W placówce wsparcia dziennego „Przyjaciele K. Makuszyńskiego” w Krakowie, os. Na Wzgórzach 13a, prowadzonej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Krakowie, Oddział Nowa Huta.

Zakres kontroli obejmował: prawidłowość wykonywania obowiązków wynikających z umowy, a w szczególności: realizacja zapisów wynikających z rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, warunki lokalowe, prowadzenie ewidencji wychowanków, zagadnienia finansowe, dokumentacja pracownicza.

Kontrola stwierdziła, co odnotowano w protokole - brak zgodności list obecności wychowanków na zajęciach z informacją przekazywaną do MOPS, który nie wystosował pisma z zaleceniem pokontrolnym do ww. placówki.

[Dowód: akta kontroli str. 163]

Pani Katarzyna Rys Kierownik Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że nie wystosowano do placówki zalecenia pokontrolnego, ponieważ stwierdzona nieprawidłowość nie miała wpływu na wysokość dotacji przekazywanej do placówki. Kierownik placówki został poinstruowany ustnie, w czasie trwania kontroli, o obowiązku rzetelnego sporządzania list obecności wychowanków i informacji, przekazywanych w tej sprawie do MOPS.

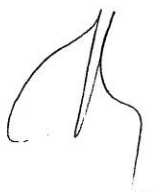
[Dowód: akta kontroli str. 183]

- c) W placówce wsparcia dziennego „Akademia Młodzieży” w Krakowie, ul. Radzikowskiego 29, prowadzonej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Krakowie, Oddział Miejski Krakowski, zakończonej w dniu 31.03.2006 r. Protokół podpisano w dniu 12.07.2006 r.

Zakres kontroli był taki jak w pkt 8.1.1.1.b)

W piśmie pokontrolnym z dnia 24.08.2006 r. MOPS zalecił: sporządzać dokumentację wychowanków wg zasad określonych w § 23.1 pkt.4 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, przestrzegać obowiązku sporządzania imiennych list obecności wychowanków na zajęciach w każdym dniu, potwierdzonych własnoręcznym podpisem dziecka.

Dyrektor placówki poinformował MOPS (w piśmie z dnia 25.09.2006 r.), że podjął działania zmierzające do wykonania zaleceń pokontrolnych dotyczących sporządzania dokumentacji wg zasad określonych w rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych. W sprawie realizacji drugiego zalecenia,

Dyrektor MOPS wyraził zgodę na prowadzenie ewidencji uczestników zajęć w placówce, w formie zaproponowanej przez kierownika placówki kontrolowanej.

[Dowód: akta kontroli str. 163]

W sprawie upływu ponad trzech miesięcy od zakończenia czynności kontrolnych, do podpisania protokołu kontroli, Pani Katarzyna Rys Kierownik Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że cyt.: „dane zaewidencjonowane w protokołach częściowych kontroli dotyczących wydatków, muszą być porównane z ewidencją i dokumentacją MPOS. Jest to uzasadnione dotychczasową praktyką, która wykazała, że w zbiorczych zestawieniach finansowych jednostek niepublicznych przekazywanych do MOPS, stwierdzane były rozbieżności z dokumentacją źródłową znajdującą się w tych placówkach lub w siedzibach organów prowadzących. Z uwagi na to, że kontrola tej placówki miała charakter kompleksowy i obejmowała okres 10 miesięcy, zachodziła konieczność zweryfikowania dużej liczby dokumentów finansowych i merytorycznych i to było powodem, że protokół z kontroli został podpisany po trzech miesiącach od jej zakończenia. Wskutek wniesienia wyjaśnień do protokołu w dniu 18.07.2006 r., pismo pokontrolne z zaleceniami zostało wysłane w sierpniu 2006 r.

[Dowód: akta kontroli str. 185]

- d) W Grupie Usamodzielniającej w Krakowie, ul Kąpielowa 41, prowadzonej przez Krakowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Młodzieży „Nowa Droga” w Krakowie.

Zakres kontroli obejmował: dokumentowanie pobytu i dokumentację osobistą wychowanków, protokoły z posiedzeń Stałego Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, plan pracy placówki, dokumentację pracowniczą.

W piśmie pokontrolnym z dnia 3.02.2006 r., MOPS zalecił: dostosować sposób gromadzenia i przetwarzania dokumentacji wychowanków (osobistej oraz dokumentacji dotyczącej pobytu) do postanowień: ustawy o ochronie danych osobowych, regulaminu organizacyjnego placówki, i rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, realizować w pełni zadania regulaminowe placówki oraz zadania określone w rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, dokumentować działania wskazujące na sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad pracownikami pedagogicznymi, opracować i realizować plan hospitalizacji zajęć wychowawczych i opiekuńczych oraz ewidencjonować realizację procesu opiekuńczo-wychowawczego

wychowanków, gromadzić i przechowywać dokumentację placówki w sposób uporządkowany i według zasad określonych w Regulaminie organizacyjnym placówki i w rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, uzupełnić akta osobowe pracowników o dokument określony w art. 29 § 3 Kodeksu pracy, o aktualne okresowe badania lekarskie oraz dostosować te akta do wymogów rozporządzenia w sprawie akt osobowych, ujednolicić sposób ewidencjonowania czasu pracy.

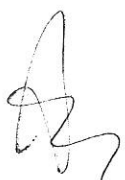
Dyrektor placówki poinformował MOPS (w piśmie z dnia 06.03.2006 r.) że podjął działania zmierzające do wykonania ww zaleceń pokontrolnych.

[Dowód: akta kontroli str. 165]

- e) W Domu Dziecka dla Dziewcząt w Krakowie, ul. Siemiradzkiego 31, prowadzonym przez Zgromadzenie Zakonne Sług Jezusa w Warszawie.

Zakres kontroli był taki jak w pkt 8.1.1.1.d)

W piśmie pokontrolnym z dnia 11.07.2006 r., MOPS zalecił: 1) w zakresie prowadzenia dokumentacji dotyczącej pobytu wychowanków: dostosować rodzaj dokumentacji osobistej wychowanków i wpisów w tej dokumentacji do wymogów regulaminu placówki i rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, zwoływać terminowo posiedzenia Stałego Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka (nie rzadziej niż co pół roku) i protokołować posiedzenia tego zespołu, opracowywać indywidualne plany pracy wychowanków i modyfikować te plany według zasad ustalonych w przepisach, uzupełnić akta wychowanków o dokumenty wskazujące na przydzielenie im wychowawców, wyeliminować podejmowanie przez Zespół wychowawczy działań przewidzianych do rozpatrzenia przez Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Wychowanka, uzupełnić wpisy w księdze ewidencji wychowanków, w dziennikach zajęć wychowawczych i dziennikach zajęć pedagoga szkolnego, prowadzić starannie zeszyty zwolnień wychowanków, konsekwentnie realizować działania zaplanowane w indywidualnych planach pracy, zawierać umowy w przypadkach czasowego pobytu wychowanków poza placówką, wyeliminować podejmowanie przez pedagoga i psychologa czynności służbowych w ramach stosunku pracy, wykraczających poza zakres obowiązków określonych w umowach o pracę i zakresach czynności.

2) w zakresie zatrudniania i kwalifikacji pracowników: uzupełnić niekompletną dokumentację kadrową pracowników placówki (w tym umowę o pracę dyrektora) oraz dostosować sposób zatrudnienia pracowników do obowiązujących przepisów (psychologa, pedagoga, wychowawców), dostosować sposób zapewnienia opieki w godzinach nocnych do wymogów rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, dostosować realizację zadań wolontariuszy (w zakresie ilości osób i ich kwalifikacji) do warunków zobowiązania złożonego przez Zgromadzenie Sług Jezusa.

Dyrektor placówki poinformował MOPS (w pismach z dnia 17.08.2006 r. i 24.10.2006 r.) że podjął działania zmierzające do wykonania ww zaleceń pokontrolnych. [Dowód: akta kontroli str. 165, 167]

8.1.1.2. W I połowie 2007 r. – kontrole w placówkach publicznych

- a) W Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 1 w Krakowie, na os. Szkolnym 27, prowadzonym przez Gminę Miejską Kraków, zakończoną w dniu 27.06.2007 r. Protokół przekazany kierownikowi placówki kontrolowanej do podpisu w dniu 18.07.2007 r.

Zakres kontroli obejmował: ocenę prawidłowości realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych, określonych ustawą o pomocy i rozporządzeniem w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, statutem, regulaminami placówki.

[Dowód: akta kontroli str. 167]

- b) W Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 2 w Krakowie, ul. Chmielowskiego 6, prowadzonym przez Gminę Miejską Kraków.

Zakres kontroli obejmował: jakość standardów wychowania i opieki.

W piśmie pokontrolnym z dnia 4.04.2007 r., MOPS zalecił: podjąć działania zmierzające do uregulowania stosunku prawnego z Małopolską Wyższą Szkołą Zawodową (najemcy pomieszczeń), w celu zagwarantowanie realizacji zadań na poziomie standardów określonych w obowiązujących przepisach, podjąć działania umożliwiające weryfikację tożsamości osób obcych przebywających na terenie placówki, uporządkować i uzupełnić dokumentację dotyczącą osób korzystających z lokali mieszkalnych na terenie placówki, w celu ustalenia statusu prawnego lokali oraz uprawnień tych osób, dostosować sposób prowadzenia dokumentacji dotyczącej wolontariuszy do wymogów rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Dyrektor placówki poinformował MOPS (w piśmie z dnia 4.05.2007), że podjął działania zmierzające do wykonania ww zaleceń pokontrolnych.

[Dowód: akta kontroli str. 167, 169]

- c) W Pogotowiu Opiekuńczym w Krakowie, ul. Górka Narodowa 116, prowadzonym przez Gminę Miejską Kraków.

Zakres kontroli obejmował: uwagi zgłoszone pisemnie przez zakładowe organizacje związkowe działające w placówce, dotyczące nienależytego wykonywania powierzonych zadań.

W piśmie pokontrolnym z dnia 6.04.2007 r. MOPS zalecił: realizować proces diagnostyczny i opiekuńczo-wychowawczy z poszanowaniem podmiotowości dzieci (przydzielać wychowankom wychowawców wyłącznie na okres pobytu w grupie), prowadzić dokumentację wychowanków zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo wychowawczych i regulaminie placówki, nie zwalniać wychowanków na pobyt czasowy poza placówką bez zgody sądu, nie pozostawiać wychowanków bez dozoru, nie zatrudniać wolontariuszy bez uprzedniego zawierania porozumień, przechowywać i wydawać leki zgodnie z obowiązującymi przepisami, zmienić organizację pracy placówki w celu zapewnienia pełnej realizacji obowiązków pracodawcy, dostosować sposób gromadzenia i przetwarzania dokumentacji do obowiązujących przepisów, opracowywać grafiki czasu pracy w celu zapewnienia całodobowej opieki nad wychowankami, zorganizować pracę pracowników pedagogicznych, zatrudnionych w wymiarze pełnego etatu na podstawie Karty Nauczyciela, w sposób gwarantujący realizację przez nich obowiązków służbowych w ramach 40 godzinnego tygodnia pracy, wyeliminować podejmowanie przez wychowawców czynności określonych w art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty nauczyciela (innych wynikających z zadań statutowych placówki), w ramach wymiaru czasu pracy określonego w art. 42 ust. 2 pkt 1 Karty nauczyciela (przeznaczonego na zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z wychowankami lub na ich rzecz), prowadzić dokumentację dotyczącą stosunku pracy wg zasad rozporządzenia w sprawie akt osobowych, dostosować regulamin pracy do zmian wprowadzonych w Prawie pracy, ujednolicić sposób ewidencjonowania czasu pracy.

Dyrektor placówki poinformował MOPS (w piśmie z dnia 31.05.2007), że podjął działania zmierzające do wykonania ww zaleceń pokontrolnych.

[Dowód: akta kontroli str. 169, 171, 199]

8.1.1.3. W I połowie 2007 r. – kontrola w placówce niepublicznej

- a) W placówce wparcia dziennego „Maximilianum” w Krakowie, na os. Tysiąclecia 86, prowadzonej przez Parafię Rzymsko-Katolicką p.w. św. Maksymiliana Kolbe w Krakowie.

Zakres kontroli obejmował: prawidłowość wykonywania obowiązków wynikających z umowy, a w szczególności: realizację zapisów wynikających z rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, warunki lokalowe, prowadzenie ewidencji wychowanków, dokumentację finansową, dokumentację pracowniczą.

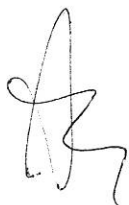
W piśmie pokontrolnym z dnia 5.06.2007 r., MOPS zalecił: stosować dokumentowanie zgodnie z § 23.1 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, uzupełnić dokumentację kadrową dotyczącą kwalifikacji pracowników, oraz dokumentację finansową wydatków.

Dyrektor placówki poinformował MOPS (w piśmie z dnia 5.07.2007), że podjął działania zmierzające do wykonania ww zaleceń pokontrolnych.

[Dowód: akta kontroli str. 169]

Pani Jolanta Chrzanowska Z-ca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli placówek, przyczyniły się do instruowania dyrektorów pozostałych placówek o sposobach realizacji zadań. Instruktaż odbywał się w formie poleceń pisemnych lub przekazu ustnego na naradach. Ww. wyjaśniła także, że w okresie kontrolowanym, w ramach swoich uprawnień, skierowała wnioski do Prezydenta Miasta Krakowa o zastosowanie sankcji finansowych wobec dyrektora Pogotowia Opiekuńczego przy ul. Górka Narodowa 116, za dopuszczenie do powstania nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku przeprowadzonej kontroli, a w ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi - wobec dyrektorów Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 1 w Krakowie na os. Szkolnym 27 i Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 2 w Krakowie przy ul. Chmielowskiego 6.

[Dowód: akta kontroli str. 187]

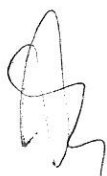
8.2. Pani Katarzyna Rys Kierownik Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że:

- a) Wyniki nadzoru MOPS nad podległymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz analizowanie potrzeb z zakresu opieki nad rodziną i dziećmi, znalazły odzwierciedlenie w podjętej przez Radę Miasta Krakowa uchwale Nr LXXXII/709/01 z dnia 4.07.2001 r. w sprawie przyjęcia kierunków przekształceń organizacyjnych systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w ramach Systemu Pomocy Społecznej w Krakowie.
- b) Informacje pozyskane w trakcie działań związanych z nadzorem w latach 2006 r. – 2007 r. zostały uwzględnione w:
 - pięciu zarządzeniach Prezydenta Miasta Krakowa wydanych w 2006 r. w sprawie użyczenia dla MOPS ośmiu lokali mieszkalnych na prowadzenie rodzinnych placówek opiekuńczo-wychowawczych,
 - dwóch uchwałach Rady Miasta Krakowa podjętych w I połowie 2007 r. w sprawie:
 - przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2007 – 2013, wyznaczającej dalsze kierunki działań w zakresie przekształceń opieki nad rodziną i dzieckiem,
 - organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób opuszczających rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich oraz osób bezdomnych. [Dowód: akta kontroli str. 189, 191]

8.3. W okresie kontrolowanym do MOPS złożonych zostało sześć skarg, z czego pięć dotyczyło trzech placówek opiekuńczo-wychowawczych (dwóch publicznych socjalizacyjnych oraz jednej niepublicznej), a jedna skarga dotyczyła placówki niepublicznej socjalizacyjnej.

Przedmiotem ww. pięciu skarg było funkcjonowanie placówek, tj. przemoc ze strony wychowawców i innych wychowanków, warunki żywienia, sprawowanie opieki medycznej, stosowanie kar regulaminowych.

W jednym przypadku w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Krakowie (placówka socjalizacyjna, publiczna, prowadzona przez Gminę Miejską Kraków), potwierdzony został zarzut (podniesiony w skardze) stosowania przemocy wobec wychowanka przez innych wychowanków, pomimo wyjaśnienia dyrektora placówki Pana

Pawła Stechnij, który podał, że cyt.: „skarga jest absurdałna, jest typowym zachowaniem osoby roszczeniowej, manipulacyjnej, mającej na względzie tylko swój interes, a sytuację pobicia chłopca miały miejsce wówczas, kiedy przebywał on na przepustkach w domu rodzinnym pod opieką matki, a nie w placówce.”

Pani Jolanta Chrzanowska Z-ca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że cyt.: „W ocenie Ośrodka (MOPS), w oparciu o przesłaną dokumentację stwierdzono jednak, że również w placówce miały miejsce akty przemocy. W związku z powyższym Dział Pomocy Dzieciom przeprowadził w tej placówce kontrolę mającą na celu m.in. weryfikację tej sytuacji. Kontrola objęła tym zakresem sposób organizowania pracy w placówce i postępowania w sytuacjach, w których mają miejsce akty przemocy. Wnioski i zalecenia pokontrolne zostaną przekazane dyrektorowi jednostki niezwłocznie po podpisaniu przez niego protokołu pokontrolnego.”

O sposobie załatwienia ww. skargi zawiadomiono skarżącą w dniu 12.02.2007 r..

Pozostałe cztery skargi zostały uznane za bezzasadne.

[Dowód: akta kontroli str. 187, 193-197, 207]

Wskutek interwencji Pani Jolanty Chrzanowskiej Z-cy Dyrektora MOPS z dnia 26.02.2007 r., w ww. ZPOW Nr 1 zwiększony został wymiar etatowy na stanowisku wychowawcy do sprawowania opieki nad wychowankami w godzinach nocnych, o 1,75 etatu, od dnia 23.03.2007 r. Ta zmiana spowodowała, że opiekę w okresie nocnym sprawuje dwóch wychowawców (dotychczas był jeden) i jeden pracownik niepedagogiczny (pełniący opiekę dotychczas). [Dowód: akta kontroli str. 201-204]

Przedmiotem szóstej skargi było niedotrzymanie (odwołanie) terminu spotkania w domu rodzinnym matki z córką, przebywającą w Specjalistycznej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Pasierbcu, placówce niepublicznej, socjalizacyjnej, prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr Św. J. Chrzyciela. W wyniku prowadzonego postępowania potwierdzony został zarzut podniesiony ww skardze, a na spotkaniu w MOPS w dniu 28.02.2007 r. podjęto działanie dyscyplinujące wobec dyrektora tej placówki s. Katarzyny Korczak. [Dowód: akta kontroli str. 197, 205]

Terminowość załatwienia ww. skarg wynosiła: w każdym z dwóch przypadków – jeden miesiąc, a w każdym z pozostałych czterech przypadków postępowanie trwało dwa miesiące.

Stwierdzono, że skargi rozpatrywane były w trybie KPA przez: zbieranie środków dowodowych, w tym uzyskanych drogą składania wyjaśnień przez strony, przez zbieranie

informacji odnoszących się do stanu faktycznego, przez informowanie o nie załatwieniu sprawy w terminie z podaniem przyczyny (skomplikowanych charakter) i wyznaczeniu nowego terminu załatwienia oraz przez zawiadomienie skarżących o sposobie załatwienia skargi. [Dowód: akta kontroli str. 193-197, 207]

8.4.1. Stwierdzono, że w piśmie pokontrolnym z dnia 11.07.2006 r., skierowanym do Domu Dziecka dla Dziewcząt w Krakowie, ul. Siemiradzkiego 31, prowadzonym przez Zgromadzenie Zakonne Sług Jezusa w Warszawie, przedstawione zostały (niezależnie od zaleceń pokontrolnych) wyniki ankiet anonimowych, z których wynika, że w placówce wystąpiła przemoc. Inspiracją do zbadania tego zjawiska w formie ankiet, były informacje zasłyszane od wychowanków (w czasie kontroli placówki), nasuwające przypuszczenie o występowaniu przemocy w tej placówce.

Pani Urszula Mondel Dyrektor ww. placówki (w odpowiedziach na zalecenia pokontrolne z dnia 17.08 i 19.10.2006 r.), nie zajęła stanowiska w sprawie wyników ww. ankiet, w których pięć wychowanek (na dziewięciu ankietowanych) wypowiedziało się, że w ciągu ostatniego roku spotkało się z przemocą w Domu Dziecka Dla Dziewcząt w Krakowie przy ul Siemiradzkiego 31, a informację tym zakresie pozyskały od osób trzecich, same były świadkami przemocy lub uczestnikami - osobami poszkodowanymi. Sprawcami przemocy były wychowanki lub grupy wychowanek, a ofiarami - wychowanki i wychowawcy, wobec których stosowane były następujące formy przemocy: groźba, zastraszanie, przemoc fizyczna. Wg relacji ankietowanych wychowanek, dyrektor placówki i wychowawcy wiedzieli o tych zdarzeniach.

[Dowód: akta kontroli str. 209-219]

Pani Katarzyna Rys Kierownik Działu Pomocy Dzieciom wyjaśniła, że:

- Przekazała informację w sprawie przemocy ww. placówce do Wydziału Polityki Społecznej MUW, który przeprowadził tam kontrolę w dniach 23 i 26.03.2007 r. Do MOPS nie przekazano kopii protokołu z tej kontroli i zaleceń pokontrolnych.
- MOPS nie podejmowała dalszych działań w tej sprawie, ze względu na małą wiarygodność wyników takich badań. [Dowód: akta kontroli str. 221]

8.4.2. Zjawisko przemocy stwierdzono również w Interwencyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej dla Dziewcząt (IPOW) w Krakowie na os. Willowym 19, jednostce niepublicznej, prowadzonej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Wspólna Radość” w Krakowie. Stwierdzono, że przemoc była inspirowana przez wychowankę , umieszczoną i przebywającą w tej placówce na podstawie

skierowań Nr 216/2006/MOPS z dnia 6.06.2006 r. i Nr 390/2006/MOPS z dnia 23.10.2006 r., wydanych na podstawie postanowienia sądu sygn. Akt III Nsm 177/06/S z dnia 6.04.2006 r. Ww. w dniu 6.03.2007 r. samowolnie opuściła IPOW (o czym powiadomiono Policję) i została skreślona z listy wychowanków tej placówki. W dniu 13.03.2007 r. została aresztowana przez Policję, a od dnia 12.06.2007 r. (jako osoba pełnoletnia) skierowano ją do Schroniska i Przytuliska dla Bezdomnych Kobiet w Krakowie, na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Krakowa.

Po przeanalizowaniu dokumentacji dotyczącej przemocy w Interwencyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej dla Dziewcząt w Krakowie, za okres I półrocza 2007 r., stwierdzono, że:

- Biegli stwierdzili u ww. wychowanki cechy osobowości dys socjalnej, niedojrzałej emocjonalnie, z elementami infantylizmu psychicznego, z ograniczoną zdolnością rozpoznawania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem w stopniu znacznym.
- Agresja ww. skierowana była w stosunku do siebie, do personelu, do wychowanek i stanowiła zagrożenie dla życia i zdrowia.
- W dniu 12.01.2007 r. upłynął ustawowy (3 miesięczny) okres pobytu wychowanki w placówce typu interwencyjnego.
- Bezskuteczne były wnioski MOPS i IPOW do sądu o niezasadność pobytu wychowanki w ww. placówce interwencyjnej i wnioski o umieszczenie jej w placówce resocjalizacyjnej, która zapewniłaby odpowiednią opiekę (w młodzieżowym ośrodku wychowawczym dla osób upośledzonych w stopniu lekkim lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii), z powodu braku takich placówek w Polsce.

Pani Marta Chechelska-Dziewpak Główny Specjalista ds. Polityki Informacyjnej MOPS wyjaśniła, że w okresie od 1.01.2006 r. do 30.06.2007 r. problematyka przemocy w krakowskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych opisana została jednokrotnie, w „Gazecie Wyborczej” z dnia 5.02.2007 r. w jednym artykule prasowym p.t. „Nikt nie czuje się winny, że trafia na Willowe.” Z treści artykułu wynika, że opisane zjawisko przemocy dotyczyło sprawy ww. ...

[Dowód: akta kontroli str. 237-275]

9. Środki finansowe na usamodzielnienie

W tabeli poniżej przedstawiono dane na temat nakładów poniesionych na usamodzielnienie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych:

L.p	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.05 r.		Stan na 31.12.06 r.		Stan na 30.06.07 r.	
		L. dzieci	Nakłady w tys. zł	L. dzieci	Nakłady w tys. zł	L. dzieci	Nakłady w tys. zł
A.	Rodziny zastępcze	x	x	x	x	X	X
1.	<i>Na usamodzielnienie się, z tego:</i>	259	1679408,72	246	1722236,65	213	725138,86
1.1.	- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	253	1388524,67	239	1392598,33	212	638143,86
1.2.	- pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	16210,00	6	29334,00	7	31293,00
1.3.	- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	63	274674,05	70	300304,32	13	55702,00
1.4.	- uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych	17	0	31	0	20	0
1.5.	- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	29	0	24	0	24	0
2.	<i>Dzieci kontynuujące naukę, z tego w:</i>	253	-	239	-	212	-
2.1.	- gimnazjum	3	-	2	-	1	-
2.2.	- szkoła zawodowa	21	-	17	-	15	-
2.3.	- liceum, technikum	87	-	63	-	53	-
2.4.	- szkoła policealna	67	-	73	-	64	-
2.5.	- licencjat	10	-	13	-	11	-
2.6.	- studia wyższe	65	-	71	-	68	-
B.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	x	x	x	x	x	x
1.	<i>Na usamodzielnienie się, z tego:</i>	1	5835,60	1	5859,00	2	7452,80
1.1.	- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	1	5835,60	1	5859,00	2	3952,80
1.2.	- pomoc pieniężna na usamodzielnienie	0	0	0	0	0	0
1.3.	- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	0	0	0	0	1	3500,00
1.4.	- uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych	0	0	0	0	0	0
1.5.	- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	0	0	0	0	0	0
2.	<i>Dzieci kontynuujące naukę, z tego w:</i>	1	-	1	-	2	-
2.1.	- gimnazjum		-		-		-
2.2.	- szkoła zawodowa		-		-		-
2.3.	- liceum, technikum	1	-		-		-
2.4.	- szkoła policealna		-	1	-	1	-
2.5.	- licencjat		-		-		-
2.6.	- studia wyższe		-		-	1	-

C.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	x	x	x	x	x	x
1.	<i>Na usamodzielnienie się, z tego:</i>	111	611157,00	110	591900,39	93	353939,41
1.1.	- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	108	414589,00	83	382957,35	74	210864,08
1.2.	- pomoc pieniężna na usamodzielnienie	8	27557,00	11	63323,00	9	51057,00
1.3.	- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	39	169011,00	35	145620,04	22	92018,33
1.4.	- uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych	12	0	21	0	14	0
1.5.	- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	5	0	22	0	9	0
2.	<i>Dzieci kontynuujące naukę, z tego w:</i>	108	-	84	-	74	-
2.1.	- gimnazjum	5	-	4	-	3	-
2.2.	- szkoła zawodowa	31	-	17	-	11	-
2.3.	- liceum, technikum	57	-	45	-	47	-
2.4.	- szkoła policealna	10	-	14	-	13	-
2.5.	- licencjat	1	-	2	-	-	-
2.6.	- studia wyższe	4	-	2	-	-	-

Dane liczbowe w tabeli ujmują świadczenia przyznane decyzją administracyjną i wypłacone we wskazanym okresie. Nie wykazano decyzji przyznających pomoc pieniężną na usamodzielnienie, które zgodnie z przepisami zostaną zrealizowane po zakończeniu przez osoby usamodzielniane nauki.

[Dowód: akta kontroli str. 277, 279]

Stwierdzono, że w związku z przewidywanym usamodzielnianiem, były rezerwowane środki finansowe na pomoc dla wychowanków, którzy zostali zgłoszeni do usamodzielnienia w 2006 r. i 2007 r.:

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych (w podziale na typy)	Liczba osób zgłoszonych do usamodzielnienia w trybie § 3.1 rozporz. w sprawie udzielania pomocy	Środki finansowe zarezerwowane na pomoc dla usamodzielnianych *	Liczba osób które opuściły placówkę i posiadały uprawnienia do przyznania pomocy z tytułu usamodzielnienia	Liczba osób z przyznaną pomocą	Kwota poniesionych wydatków	Stopień zaspokojenia potrzeb (kol. 4 : kol. 5)
--	---	---	--	--------------------------------	-----------------------------	--

2006 r.

rodzin zastępczych	63	284.778,00	73	73	395.525,70	100%
typu rodzinnego	0	0	0	0	0	x
typu socjalizacyjnego	20	94.852,00	37	37	175.653,31	100%

I połowa 2007 r.

rodzin zastępczych	9	30.102,00	10	10	37.628,53	100%
typu rodzinnego	0	0	1	1	4.448,20	100%
typu socjalizacyjnego	7	25.962,00	12	12	44.762,37	100%

28

*środki zostały wykazane jako iloczyn liczby osób zgłoszonych, liczby świadczeń, średniej wartości świadczenia [Dowód: akta kontroli str. 281,283]

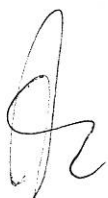
Pani Lidia Król Kierownik Działu Planowania Projektów i Informatyzacji wyjaśniła, że w projektach planów wydatków na 2006 r. i na 2007 r. zabezpieczone zostały środki m.in. na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych w rozdziale 85201 i w rozdziale 85204.

[Dowód: akta kontroli str. 285, 287]

10. Prawidłowość przyznawania pomocy na usamodzielnienie

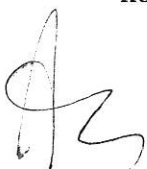
Na podstawie analizy dokumentacji związanej z decyzjami w sprawie przyznania pomocy finansowej i rzeczowej wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych (20 wydanymi w 2006 r. i 10 wydanymi w I połowie 2007 r. stwierdzono:

- a) W zakresie prawidłowości przyznania pomocy finansowej i rzeczowej – niepodjęcie działań w terminie wymaganym w rozporządzeniu w sprawie udzielania pomocy, w 25 przypadkach postępowań dotyczących pomocy dla 11 wychowanków. Kontrola ustaliła, że:
 - Po upływie terminu, określonego w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy, wynoszącego od 5 dni do 354 dni, MOPS został poinformowany o wychowankach, którzy w danym roku kalendarzowym osiągną pełnoletność, przez dyrektorów niżej wymienionych siedmiu placówek opiekuńczo-wychowawczych, w ośmiu przypadkach postępowań w sprawie przyznania pomocy: pieniężnej na kontynuowanie nauki (pięć przypadków), pieniężnej na usamodzielnienie (jeden przypadek), na zagospodarowanie w formie rzeczowej (dwa przypadki). Dotyczyło to niżej wymienionych placówek: Powiatowy Dom Dziecka w Żywcu (354 dni), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie (270 dni), Dom Dziecka im. J. Brzechwy w Krakowie (224 dni), Dom Dziecka Nr 1 w Krakowie (173 dni), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni (101 dni), Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 3 w Krakowie (10 dni), Dom Dziecka Nr 7 w Krakowie (osiem dni, pięć dni)
 - Po upływie terminu, określonego w § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy, wynoszącego od 23 dni do 92 dni, MOPS został poinformowany o zamiarze usamodzielnienia się wychowanków, przez

dyrektorów niżej wymienionych czterech placówek opiekuńczo-wychowawczych, w czterech przypadkach postępowań w sprawie przyznania pomocy: pieniężnej na kontynuowanie nauki (dwa przypadki), na zagospodarowanie w formie rzeczowej (dwa przypadki). Dotyczyło to niżej wymienionych placówek: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie (92 dni), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni (41 dni), Dom Dziecka Nr 7 w Krakowie (30 dni), Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 3 w Krakowie (23 dni). W jednym przypadku postępowania w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, dyrektor Domu Dziecka Nr 7 w Krakowie nie poinformował pisemnie MOPS o zamiarze usamodzielnienia się wychowanka.

- Po upływie terminu, określonego w § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy, wynoszącego od 15 do 109 dni, do MOPS przekazana została dokumentacja dotycząca osób usamodzielnianych, przez dyrektorów niżej wymienionych trzech placówek opiekuńczo-wychowawczych, w trzech przypadkach postępowań w sprawie przyznania pomocy: pieniężnej na kontynuowanie nauki (dwa przypadki), na zagospodarowanie w formie rzeczowej (jeden przypadek). Dotyczyło to niżej wymienionych placówek: Powiatowy Dom Dziecka w Żywcu (109 dni), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie (20 dni), Dom Dziecka Nr 7 w Krakowie (15 dni). W jednym przypadku postępowania w sprawie przyznania pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej, dyrektor Domu dziecka Nr 7 w Krakowie przekazał w wymaganym terminie tylko postanowienie sądu w sprawie umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej wraz ze skierowaniem MOPS o umieszczenie wychowanka w tej placówce. Pozostałą dokumentację, tj. postanowienie sądu w sprawie umieszczenia w pogotowiu opiekuńczym oraz zaświadczenie o okresie pobytu w poprzednich placówkach, MOPS zgromadził samodzielnie.
- Po upływie terminu, określonego w § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy, wynoszącego od 32 dni do 165 dni, osoby usamodzielniane wykazały dane osobowe osób podejmujących się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielniania oraz przedstawiły pisemną zgodę tych osób, w sześciu przypadkach postępowań w sprawie przyznania pomocy: pieniężnej na kontynuowanie nauki (cztery przypadki), na zagospodarowanie w formie

rzeczowej (dwa przypadki). Dotyczyło to wychowanków przebywających w niżej wymienionych czterech placówkach opiekuńczo-wychowawczych: Dom Dziecka im. J. Brzechwy w Krakowie (49 dni, 58 dni), Dom Dziecka Nr 1 w Krakowie (117 dni), rodzina zastępcza – . zam. w Krakowie (32 dni), Powiatowy Dom Dziecka w Żywcu (165 dni). Stwierdzono, że w dniu 16.08.2006 r. tj. na 87 dni przed osiągnięciem pełnoletności wychowanka, MOPS skierował pismo do tej rodziny zastępczej informujące o procedurze i terminach usamodzielnienia.

- Po upływie terminu, określonego w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy, wynoszącego 52 dni, został opracowany indywidualny program usamodzielnienia wychowanka przebywającego w Domu Dziecka im. J. Brzechwy w Krakowie, któremu udzielono pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki.
- Nie dokonana została ocena końcowa usamodzielnienia przez wychowanka wraz z opiekunem usamodzielnienia i dyrektorem MOPS po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, jak stanowi § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy, w jednym przypadku udzielenia pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Stwierdzono brak dokumentów potwierdzających, że od dnia 16.01.2007 r. (wystąpienie MOPS do opiekuna usamodzielnienia o dokonanie oceny realizacji programu usamodzielnienia) do dnia kontroli NIK (2.07.2007 r.) podjęto w tej sprawie działania ponagląjące. [Dowód: akta kontroli str. 289-361]

Pani Agnieszka Wilk Kierownik Działu Rodzin Zastępczych wyjaśniła, że w tym przypadku celem procesu usamodzielnienia było podjęcie przez wychowanka stałej pracy. Pracownik socjalny MOPS powziął informację (nie udokumentowaną), że wychowanek w okresie od lutego 2007 r. poszukiwał stałego zatrudnienia i zatrudnił się dopiero w dniu 9.07.2007 r. Fakt ten umożliwi dokonanie oceny realizacji programu usamodzielnienia.

[Dowód: akta kontroli str. 357]

W pozostałych kontrolowanych przypadkach stwierdzono, że były przestrzegane postanowienia art. 88-90 ustawy o pomocy oraz postanowienia rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy. [Dowód: akta kontroli str. 301-352]

Pani Agnieszka Wilk Kierownik Działu Rodzin Zastępczych wyjaśniła, że nieterminowe podejmowanie ww działań przez placówki opiekuńczo-wychowawcze może spowodować cyt.:

- „niedotrzymanie przez placówkę (powiat) kolejnych terminów tj. dotyczących przekazania do MOPS informacji o zamiarze usamodzielnienia się wychowanka (...) lub przekazania dokumentacji wychowanka”,
- „opóźnienie we wskazaniu przez osobę usamodzielnianą danych osobowych osoby podejmującej się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia (...) oraz nieterminowe przygotowanie indywidualnego programu usamodzielnienia”,
- „konieczność przedłużenia postępowania w sprawie udzielenia pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie i pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej”,
- „utrudnia analizę sytuacji usamodzielnianego wychowanka”,
- „uniemożliwia podjęcie przez MOPS działań monitorujących proces usamodzielnienia wychowanka”. [Dowód: akta kontroli str. 367]

Pani Jolanta Chrzanowska Z-ca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że podjęto działania dyscyplinujące wobec dyrektorów czterech nadzorowanych placówek opiekuńczo-wychowawczych, a w jednym przypadku przeprowadzono szkolenie wewnętrzne, w związku z niepodejmowaniem w tych placówkach działań wymaganych w rozporządzeniu w sprawie udzielania pomocy, a dotyczących usamodzielniania wychowanków. [Dowód: akta kontroli str. 369]

b) W zakresie terminowości postępowań administracyjnych w sprawie udzielania pomocy pieniężnej i udzielania rzeczowej:

- W kontrolowanej liczbie wydanych decyzji stwierdzono:
 - 10 decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, sześć decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, 14 decyzji w sprawie przyznania pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Kontrola ustaliła, że sprawdzone decyzje zostały wydane zgodnie z art. 104 i art.107 KPA.
 - Liczba dni pomiędzy datą złożenia wniosku o przyznanie pomocy a datą realizacji pomocy wynosiła: w czterech przypadkach - od 16 dni do 22 dni, w 11 przypadkach – od 30 dni do 42 dni, w 10 przypadkach – od 49 dni do

110 dni. W pięciu przypadkach pomoc zostanie wypłacona po ukończeniu nauki.

Przyczyny ww. terminów wypłaty pomocy, opisane zostały w pkt 10a i 10c niniejszego protokołu kontroli.

- Stwierdzono, że w kontrolowanej liczbie 30 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy, osiem postępowań administracyjnych zakończono po upływie jednego miesiąca od ich wszczęcia, tj. po okresie od 31 dni do 52 dni, od złożenia wniosków o udzielenie pomocy, przy czym:

- Termin zakończenia siedmiu postępowań był niezależny od MOPS i był spowodowany m.in.: odmową udzielenia przez zobowiązanych informacji dotyczących osiąganych dochodów, powodującą konieczność wdrożenia procedury samodzielnego pozyskania informacji o dochodach, nieterminowym dostarczaniem dokumentacji przez wychowanków i wyjaśnianiem nieścisłości w tej dokumentacji, uchyleniem się wychowanków przed przeprowadzeniem wywiadów środowiskowych, koniecznością pozyskania niezbędnych dokumentów z innego województwa, zmianą przepisów (w toku prowadzonego postępowania) w sprawie zmiany kwoty podstawy ustalania wysokości pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej, powodującej konieczność wyrażenia woli przez wychowanka zweryfikowania zakresu rzeczowego pomocy, przypadaniem 30 dniowego terminu załatwienia sprawy na dzień wolny od pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 301-352]

- W sprawie przyczyny zakończenia po 31 dniach postępowania administracyjnego wobec wychowanki której przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej, wyjaśnienie złożyła Pani Agnieszka Wilk Kierownik Działu Rodzin Zstępczych. Ww. podała, że zwłoka zaistniała z przyczyn organizacyjnych i była efektem opieczetowania decyzji datownikiem w dniu następującym, po dniu podpisania przez nią „Informacji o decyzji o przyznaniu pomocy”. [Dowód: akta kontroli str. 365]

We wszystkich przypadkach wydania decyzji po upływie miesięcznego okresu postępowania administracyjnego, z przyczyn niezależnych od MOPS (oprócz postępowań spowodowanych przypadaniem 30 dniowego terminu załatwienia sprawy na dzień wolny od pracy), strony postępowania zostały zawiadomione

o nie załatwieniu sprawy w terminie i wyznaczeniu nowego terminu ich załatwienia, tj. zgodnie z art. 36 § 1 KPA. [Dowód: akta kontroli str. 301-352]

c) W zakresie terminowości wypłaty pomocy pieniężnej i udzielania rzeczowej:

W 10 przypadkach decyzji w sprawie przyznania pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej, stwierdzono, że realizacja tych decyzji nastąpiła po okresie od 21 dni do 58 dni od wydania decyzji. W jednym przypadku - decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, wypłata nastąpiła po 21 dniach od jej wydania. W pozostałych kontrolowanych przypadkach realizacja pomocy nastąpiła w okresie od 7 dni do 17 dni od wydania decyzji.

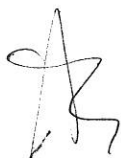
W każdej decyzji na zagospodarowanie w formie rzeczowej, wychowanek został zobowiązany do spełnienia warunków w celu realizacji świadczenia: wyboru towarów i ujęcia ich (szczegółowo) w oświadczeniu o wyborze towarów i usług, przedkładanym do MOPS w terminie 7 dni od otrzymania decyzji. Decyzje określały, że wypłata środków zostanie zrealizowana w terminie do 10 dni od daty doręczenia ww. oświadczeń do MOPS. Stwierdzono, że ww. okres realizacji świadczeń (od 21 dni do 58 dni) był spowodowany: czasem doręczania pocztowego decyzji, który wynosił od 6 dni do 14 dni; czasem doręczania oświadczeń wychowanków, który wynosił: w pięciu przypadkach - od 6 dni do 10 dni po skutecznym doręczeniu decyzji, w pięciu przypadkach - od 23 dni do 44 dni po skutecznym doręczeniu decyzji; wypłatą pomocy dokonaną bliżej końcowego 10-dniowego okresu, liczonego od doręczenia oświadczenia; w jednym przypadku - wnioskiem wychowanka o zmianę zakresu rzeczowego pomocy i koniecznością wydania decyzji zmieniającej.

Wypłata świadczenia z tytułu udzielonej pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki nastąpiła zgodnie z harmonogramem wypłat.

[Dowód: akta kontroli str. 301-352]

d) W zakresie indywidualnego programu usamodzielnienia i zadań opiekuna usamodzielnienia stwierdzono, że:

- Przestrzegane były postanowienia § 7 ust. 1-2 i § 8 ust. 1, 3, 4 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy, w zakresie zadań dotyczących indywidualnego programu usamodzielnienia, za wyjątkiem 2 przypadków (opisanych w pkt. 10a niniejszego protokołu kontroli), a dotyczących nieterminowego przygotowania

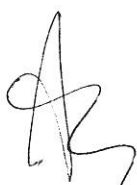

indywidualnego programu usamodzielnienia przez osobę usamodzielnianą (§ 7 ust. 1), oraz nie dokonania oceny końcowej procesu usamodzielniania (§ 8 ust. 4).

- Osoby, które podjęły się funkcji opiekuna usamodzielnienia, wykonywały swoje obowiązki zgodnie z postanowieniem § 9 pkt 1-5 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy. [Dowód: akta kontroli str. 301-352]

11. Odmowa przyznawania pomocy wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych na usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem

Stwierdzono w odniesieniu do osób usamodzielnianych:

W 2006 r.

liczbę decyzji przyznających świadczenia w opiekunco-wychowawczych placówkach:

liczbę decyzji odmawiających przyznania pomocy:

w tym na:

na podstawie ustawy o pomocy:

1. usamodzielnienie

- a) art. 89 ust. 5 (przekroczenie kryterium dochodowego)
- b) art. 89 ust. 7 pkt 1 (uzasadnione przypuszczenie, że pomoc nie zostanie wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem)
- c) art. 88 ust. 1 (wychowanek nie osiągnął pełnoletności w rodzinie zastępczej)
- d) art. 88 ust. 2 (wychowanek nie przebywał w rodzinie zastępczej na podstawie orzeczenia sądu)
- e) art. 88 ust. 6 (osoba usamodzielniania nie zobowiązała się do realizacji indywidualnego programu usamodzielniania)

2. kontynuowanie nauki

- a) art. 89 ust. 5 (przekroczenie kryterium dochodowego)
- b) art. 89 ust. 7 pkt 1 (uzasadnione przypuszczenie, że pomoc nie zostanie wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem)
- c) art. 89 ust. 9 (osoba kontynuuje naukę w szkole zapewniającej nieodpłatną naukę i nieodpłatne utrzymanie)
- d) art. 88 ust. 1 (wychowanek nie osiągnął pełnoletności w rodzinie zastępczej/placówce)
- e) art. 88 ust. 2 (wychowanek nie przebywał w rodzinie zastępczej na podstawie orzeczenia sądu)
- f) art. 11 ust. 2 (brak współpracy z pracownikiem socjalnym)
- g) art. 88 ust. 6 (osoba usamodzielniania nie zobowiązała się do realizacji indywidualnego programu usamodzielniania)

3. zagospodarowanie

- a) art. 88 ust. 1 (wychowanek nie osiągnął pełnoletności w rodzinie zastępczej/placówce)
- b) art. 88 ust. 6 (osoba usamodzielniania nie zobowiązała się do realizacji indywidualnego programu usamodzielniania)

socializacyjnej

rodzinnej

rodzinie zastępczej

84

9

0

164

12

2

0

4

0

0

2

1

0

0

0

0

1

0

0

1

1

0

0

4

0

5

1

0

2

1

0

0

1

0

0

0

0

1

0

0

1

0

0

1

1

0

0

3

0

3

2

0

3

1

0

0

liczbę decyzji zawieszających pomoc

w tym na:

na podstawie ustawy o pomocy:

2. kontynuowanie nauki

a) art. 89 ust. 9 p 1 i 2 (wystąpiły szczególne okoliczności związane z tokiem nauki, stanem zdrowia, zdarzenie losowym)

0	0	3
0	0	3

[Dowód: akta kontroli str. 371, 373]

W I połowie 2007 r.

liczbę decyzji przyznających świadczenie w opiekuńczo-wychowawczych placówkach:

liczbę decyzji odmawiających przyznania pomocy:

w tym na:

1. usamodzielnienie

na podstawie ustawy o pomocy:

b) art. 89 ust. 7 pkt 1 (uzasadnione przypuszczenie, że pomoc nie zostanie wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem)

2. kontynuowanie nauki

c) art. 89 ust. 2 (wychowanek nie kontynuuje nauki)

liczbę decyzji zawieszających pomoc

w tym na:

1. kontynuowanie nauki

a) art. 89 ust. 9 p 1 i 2 (wystąpiły szczególne okoliczności związane z tokiem nauki, stanem zdrowia, zdarzenie losowym)

b) art. 13 ust. 2 (osobie tymczasowo aresztowanej zawieszają się prawo do świadczeń z pomocy społecznej)

	socializacyjnej	rodzinnej	rodzinie zastępczej
26	3	28	
0	0	3	
0	0	1	
0	0	1	
0	0	2	
2	0	4	
2	0	4	
1	0	0	

[Dowód: akta kontroli str. 375, 377]

12. Kwalifikacje zawodowe i doświadczenie pracowników MOPS zajmujących się problematyką dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych

Stwierdzono, na podstawie dokumentacji kadrowej, że 563 pracowników MOPS realizowało zadania statutowe (na dzień 30.06.2007 r.), w tym osiem osób stanowili pracownicy Działu Pomocy Dzieciom (DD), zajmujący się koordynacją problematyki dzieci i placówek opiekuńczo-wychowawczych i działalnością na rzecz ich powrotu do rodzin naturalnych. Ww. pracownicy DD legitymowali się wykształceniem uprawniającym do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Spośród ww. liczby pracowników DD dwie osoby posiadały doświadczenie (poza pracą w MOPS) w zakresie wychowania i opieki nad dziećmi w szkołach podstawowych, a jeden pracownik – w ośrodku profilaktyczno-terapeutycznym dla chłopców. [Dowód: akta kontroli str. 379-383]

Pani Jolanta Chrzanowska Z-ca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że MOPS zatrudnia wystarczającą liczbę osób, posiadających odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań dotyczących problematyki dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych i działalności na rzecz ich powrotu do rodzin naturalnych. Zadania z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną – MOPS realizuje wypełniając rolę powiatu i gminy. Zadania powiatu w tym zakresie polegające na sprawowaniu bezpośredniego nadzoru, kontroli oraz kierowaniu dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych, wykonują pracownicy (osiem osób) Działu Pomocy Dzieciom, którzy również w ramach nadzoru oceniają pracę z rodzinami biologicznymi, wykonywaną przez pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych. Zadania gminy polegające m.in. na zapewnieniu pomocy i wsparcia dziecku i rodzinie, realizują pracownicy socjalni i specjaliści pracy z rodziną, tj. 259 pracowników socjalnych MOPS oraz siedmiu specjalistów pracy z rodziną. Pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną w środowisku lokalnym a specjaliści pracy z rodziną oprócz pracy socjalnej także poradnictwo, w szczególności w zakresie problemów pedagogicznych oraz proponowania sposobów działania w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 385]

Stwierdzono, że w okresie kontrolowanym pięciu pracowników DD uczestniczyło w dziewięciu szkoleniach, których tematyka dotyczyła: usamodzielniania wychowanków, diagnozy zastępczego rodzicielstwa, odpowiedzialności karnej małoletnich, doskonalenia metod pracy z zawodowymi rodzinami zastępczymi, FAS, ADHD i sposobami radzenia

z prawidłowym wychowaniem dzieci, choroby sieroczej, wpływu uzależnień oraz pochodzenia rodziny na zachowanie rodziców biologicznych dzieci, molestowania.

[Dowód: akta kontroli str. 387]

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń, kontrolujący informuje Panią Józefę Grodecką Dyrektora MOPS o przysługującym jej prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń, co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK), w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni – zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK – biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolującymi (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

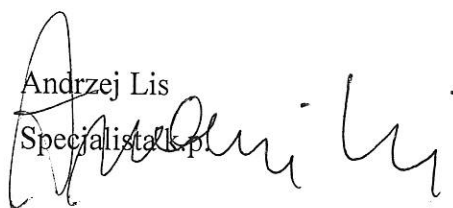
O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do księgi ewidencji kontroli pod pozycją 45.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano w dniu 27 lipca 2007 r. Pani Józefie Grodeckiej – Dyrektorowi MOPS w Krakowie.

Kraków, dnia 27 lipca 2007 r.

Data podpisania protokołu kontroli:

Kraków, dnia 27. 07 2007 r.

Andrzej Lis
Specjalista

Józefa Grodecka
Dyrektor MOPS w Krakowie
